

การเปลี่ยนแปลงระบบการเขียน ในสมัยรัตนโกสินทร์

พรทิพย์ เฉ็ดจินนา*

มนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารเพื่อแสดงความต้องการ ความคิดเห็น หรือ อารมณ์ความรู้สึกต่างๆ เป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาติจากชนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง และเป็นเครื่องแสดงความเป็นอารยชนของชาติหนึ่งๆ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชว่า

ภาษาไทยนับเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็น เครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่ง สบายงามอย่างหนึ่ง เช่นในทางวรรณคดีเป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาไว้ให้ดี ประเทศไทยนั้นมีภาษาของเราเองจึงต้องหวงแหน ประเทศใกล้เคียงของเราหลายประเทศ ที่มีภาษาของเขาเอง แต่เขาก็ไม่แข็งแรง เขาต้องพยายามหาทางที่จะสร้างภาษาของ ตนเองไว้ให้มั่นคง เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะ รักษาไว้ (พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. ๒๕๓๐ อ้างถึงใน เรื่องเดช บินเขื่อนขันธ์, ๒๕๔๑, น.๘)

ชาติไทยของเรานั้นมีภาษาใช้เป็นของตนเองด้วยพระอัจฉริยภาพของ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชที่ทรงเห็นว่าอักษรซึ่งพวกไทยได้จากมอญไม่สะดวกแก่การ เขียนภาษาไทย ทั้งการใช้อักษรขอมก็ไม่เป็นการสมควร เพราะเมื่อสุโขทัยได้เป็นอิสระ ขึ้นแล้ว พ่อขุนรามคำแหงจึงได้ทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้น (ราตรี ถิ่นวารขร, ๒๕๔๑, น.๖)

* อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ดังนั้นศิลาจารึกหลักที่ ๑ จึงเป็นหลักฐานว่าอักษรไทยได้ถูกประดิษฐ์ขึ้นในปี พ.ศ.๑๘๒๖* ดังข้อความในศิลาจารึกหลักที่ ๑ พ.ศ.๑๘๒๖ ด้านที่ ๔ บรรทัดที่ ๙ - ๑๑ ดังนี้ “เมื่อก่อนนี้ลายสือไทยนี้มี ๑๒๐๕ ศก ปี่มะแม พ่อขุนรามคำแหงหาใคร่ใจในใจ แลใส่ลายสือไทยนี้จึงมีเมื่อขุนผู้้นใส่ไว้”

อักษรที่พ่อขุนรามคำแหงประดิษฐ์เป็นที่ยอมรับของกลุ่มคนไทยแถบล้านน่ายม และลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยารวมทั้งคนไทยในล้านช้าง ล้านนา ลาว เวียงจันทร์และหลวงพระบางต่างก็รับไปใช้ (มัลลิกา มัสสูติ, ๒๕๔๘, น.๙๓๔) แต่ต่อมาเมื่อสิ้นรัชสมัยของพระองค์ อักษรของพ่อขุนรามคำแหงมหाराชได้ถูกปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง เช่นสมัยพระยาสิอไทย พระองค์ได้ปรับปรุงอักษรวิธีใหม่ เช่น นำสระ ิ ึ ุ ู ** ขึ้นไปวางไว้บนตัวพยัญชนะ และได้ปรับสระบางตัวคือ ุ และ ู *** วางไว้ใต้พยัญชนะ

ต่อมาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ตัวอักษรไทยเปลี่ยนแปลงรูปร่างจนเป็นแบบใกล้เคียงกับอักษรที่ใช้ในปัจจุบัน ดังตัวอย่าง

พยัญชนะ พ.ศ.๒๒๒๓ สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ก	ก	ข	ข	ก
		บ	ง	ง
ฉ	ช	ช		
ญ	ญ			
		ม	ด	
ต	ท	ท	ธ	ธ
น	บ	ป	ผ	
ฝ	พ	ฟ	ภ	
ม	ย	ร	ล	
ว	ศ	ษ	ส	
ห		อ		

*ศิลาจารึกหลักที่ ๑ จารึกในปี พ.ศ. ๑๘๓๕ แต่ข้อความในศิลาจารึกได้กล่าวว่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นในปี พ.ศ. ๑๘๒๖ คือในข้อความว่า ๑๒๐๕ ศกปี่มะแม

**เดิม ิ ึ ุ ู ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงนั้นวางอยู่บรรทัดเดียวกับพยัญชนะ

***เดิม ุ และ ู ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงนั้นวางอยู่บรรทัดเดียวกับพยัญชนะ

ครั้นสมัยรัตนโกสินทร์ อักษรไทยที่ใช้สืบทอดกันมาตั้งแต่ครั้งสุโขทัยมีการเปลี่ยนแปลงระบบการเขียนอยู่หลายครั้ง การเปลี่ยนแปลงแต่ละครั้งจะมีพระมหากษัตริย์หรือผู้นำประเทศเป็นผู้เปลี่ยนแปลง กล่าวคือพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงประดิษฐ์อักษรอริยะขึ้นเพื่อใช้เขียนอักษรบาลีและให้สะดวกต่อการพิมพ์ และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่าการใช้รูปแบบเดิมทำให้มีปัญหาในการอ่านหนังสือไทย เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาล่าเรียน นอกจากนั้นผู้นำประเทศหลังยุคสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เช่น จอมพลแปลก พิบูลสงคราม ก็เห็นว่าภาษาไทยนั้นมีข้อบกพร่องจึงต้องปรับปรุงให้สามารถศึกษาได้ง่ายขึ้น แนวพระราชดำริและแนวคิดเหล่านี้เป็นที่น่าสนใจศึกษาว่าเหตุใดผู้นำประเทศจึงเห็นว่าระบบการเขียนภาษาไทยนั้นมีข้อบกพร่อง จึงสมควรที่จะต้องเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนแปลงในลักษณะใดบ้าง รวมไปถึงเหตุผลที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงระบบการเขียนเหล่านั้นไม่ประสบความสำเร็จ

อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงระบบการเขียนหนังสือไทยเหล่านี้เป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าการเขียนคำไทยบางครั้งได้สร้างปัญหาให้แก่ผู้เรียนในเรื่องการอ่านคำ เช่น สระบางตัววางไว้ข้างหน้าพยัญชนะคู่ ทำให้ไม่ทราบว่าเป็นสระของพยัญชนะแรกเท่านั้นหรือเป็นสระของพยัญชนะคู่ พยัญชนะคู่บางครั้งก็จะอ่านแบบอักษรนำ หรืออักษรเดี่ยวเรียงตามกันมาก็ได้ และบางครั้งรูปสระก็เปลี่ยนแปลงรูปไปเป็นอื่น (นิตยา กาญจนวรรณ, ๒๕๔๔, น.๓๖) และปัญหาการวางสระไว้รอบพยัญชนะที่ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพิมพ์ที่ผู้พิมพ์จะต้องยกแป้นพิมพ์ตัวอักษรอยู่เสมอ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงระบบการเขียนแบบใหม่ในสมัยรัตนโกสินทร์จึงได้ถูกประดิษฐ์ขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหานั้น

การเปลี่ยนแปลงระบบการเขียนแบบใหม่ในสมัยรัตนโกสินทร์ปรากฏอยู่ถึง ๓ ครั้ง ได้แก่

๑. อักษรอริยะ ในสมัยรัชกาลที่ ๔ พ.ศ.๒๓๙๐
๒. พระบรมราชาธิบายวิธีใหม่สำหรับใช้สระและหนังสือไทยสมัยรัชกาลที่ ๖ พ.ศ.๒๔๖๐
๓. การปรับปรุงตัวอักษรไทยในสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม พ.ศ.๒๔๘๕

อักษรอริยกะ: พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้ทรงประดิษฐ์อักษรอริยกะขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๓๙๐ ในครั้งที่พระองค์ทรงออกผนวช ณ วัดบวรนิเวศวิหารเพื่อให้ภิกษุสามเณรได้ใช้เขียนอักษรบาลีแทนอักษรขอม เพราะอักษรขอมและวิธีการเขียนแบบขอมนั้นจดจำและเรียนได้ยาก นอกจากนี้พระองค์ทรงยังมีความรู้ในเรื่องการหล่อและการเรียงพิมพ์จึงได้ทรงมีพระราชดำริที่จะดัดแปลงอักษรไทยและวิธีการเขียนหนังสือไทยใหม่เพื่อให้สะดวกในการพิมพ์อนาคต (กำธร สติกรกุล, ๒๕๒๗, น. ๑๓๔)

อักษรอริยกะนั้นพระองค์ได้ทรงประดิษฐ์ขึ้นโดยได้แบบอย่างจากอักษรโรมัน แล้วทรงปรับปรุงให้เหมาะสำหรับคนไทยเพื่อใช้เขียนทั้งภาษาบาลีและภาษาไทย ชั้นแรกหลังทรงประดิษฐ์ขึ้นแล้วก็โปรดเกล้าฯ ให้ทดลองใช้กับพระสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติ และเมื่อพระองค์ได้ตั้งโรงพิมพ์เพื่อพิมพ์หนังสือทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นโรงพิมพ์แห่งแรกของคนไทยนั้น พระองค์ก็ได้พิมพ์บทสวดมนต์ หนังสือปาติโมกข์ และตำราภาษาบาลีด้วยอักษรอริยกะหลายเล่ม และได้ใช้หนังสือพิมพ์ด้วยอักษรอริยกะแทนหนังสือโบราณอย่างแพร่หลายในวัดบวรนิเวศวิหาร (สมเด็จพระสมณเจ้า กรมพระยาวิชิรญาณวโรรส, ๒๕๑๔, น. ๑๘ อ้างถึงใน จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ, ๒๕๔๑, น. ๔๔)

ลักษณะอักษรและอักษรวิธีของอักษรอริยกะ

๑. อักษร

อักษรอริยกะประกอบไปด้วยพยัญชนะ ๓๓ รูป และสระบาลี ๘ รูป ดังต่อไปนี้

สระอริยกะ

ī	ī	ī	ī
ē	ē	h	h

พยัญชนะอริยิกะ

ก <small>ก</small>	า <small>า</small>	ก <small>ก</small>	อุ <small>อุ</small>	ธ <small>ธ</small>
ฎ <small>ฎ</small>	ด <small>ด</small>	ค <small>ค</small>	ฌ <small>ฌ</small>	ฎ <small>ฎ</small>
ธ <small>ธ</small>	ค <small>ค</small>	ฎ <small>ฎ</small>	ค <small>ค</small>	ฟ <small>ฟ</small>
ก <small>ก</small>	า <small>า</small>	ก <small>ก</small>	อุ <small>อุ</small>	ธ <small>ธ</small>
ฎ <small>ฎ</small>	ด <small>ด</small>	ค <small>ค</small>	ฌ <small>ฌ</small>	ฎ <small>ฎ</small>
ธ <small>ธ</small>	ค <small>ค</small>	ฎ <small>ฎ</small>	ค <small>ค</small>	ฟ <small>ฟ</small>
ก <small>ก</small>	า <small>า</small>	ก <small>ก</small>	อุ <small>อุ</small>	ธ <small>ธ</small>
ฎ <small>ฎ</small>	ด <small>ด</small>	ค <small>ค</small>	ฌ <small>ฌ</small>	ฎ <small>ฎ</small>
ธ <small>ธ</small>	ค <small>ค</small>	ฎ <small>ฎ</small>	ค <small>ค</small>	ฟ <small>ฟ</small>
ก <small>ก</small>	า <small>า</small>	ก <small>ก</small>	อุ <small>อุ</small>	ธ <small>ธ</small>
ฎ <small>ฎ</small>	ด <small>ด</small>	ค <small>ค</small>	ฌ <small>ฌ</small>	ฎ <small>ฎ</small>
ธ <small>ธ</small>	ค <small>ค</small>	ฎ <small>ฎ</small>	ค <small>ค</small>	ฟ <small>ฟ</small>

๒. อักษรวิธ อักษรอริยิกะมีระบบวิธีดังต่อไปนี้ (อิงอร สุพันธุ์วนิช, ๒๕๒๗, น. ๖๔๐ - ๖๔๑)

๑. วางพยัญชนะและสระบนบรรทัดเดียวกัน สระจะอยู่หลังพยัญชนะ ลักษณะของการวางพยัญชนะและสระบนบรรทัดเดียวกันเหมือนสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช แต่สมัยพ่อขุนรามคำแหงฯ อาจจะวางสระไว้หน้าหรือหลังพยัญชนะก็ได้

๒. การผสมพยัญชนะและสระนั้นใช้เกณฑ์การออกเสียงเป็นสำคัญ คำใดออกเสียงสระใด อักษรอริยิกะก็จะใส่รูปสระนั้นด้วย

ตัวอย่าง	อักษรอริยิกะ	เทียบอักษรไทย	อักษรปัจจุบัน
	ꨀꨁꨂ	นะโม	นโม
	ꨀꨃꨄ	คะตา	คตา

๓. คำที่ออกเสียง “อัง” และมีนคิดกำกับ อักษรอริยิกะจะปรากฏรูป ɨ (อะ) และ ɔ (อ) ด้วย

ตัวอย่าง	อักษรอริยิกะ	เทียบอักษรไทย	อักษรปัจจุบัน
	ꨀꨁꨂꨃꨄꨅ	สระณะ ๐	สรณ
	ꨀꨁꨂꨃꨄꨅ	มะยะ ๐	มย

๔. ตัวสะกดในภาษาบาลีซึ่งจะมีอนุสวาระอยู่ใต้ตัวสะกดนั้น อักษรอริยกะจะใส่รูป I ก่อนแล้วจึงตามด้วยพยัญชนะที่สะกดนั้น

ตัวอย่าง	อักษรอริยกะ	เทียบอักษรไทย	อักษรปัจจุบัน
	วIนุยห	ธมมโ	ธมุไม

๕. คำที่ออกเสียงสระขึ้นต้น ให้ใช้รูปสระนั้น ๆ ขึ้นต้นคำได้

ตัวอย่าง	อักษรอริยกะ	เทียบอักษรไทย	อักษรปัจจุบัน
	IจIทIเอห	ระหะตโ	อรหโต
	จจจจจหจจจ	ทท สเยยะ	อุทุทิสเยย

๖. พยัญชนะใดที่ไม่มีสระตามหลัง พยัญชนะนั้นคือตัวสะกด

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงประดิษฐ์อักษรอริยกะให้พยัญชนะและสระวางอยู่บนบรรทัดเดียวกันก็เพื่อความสะดวกในการเขียนและการพิมพ์ทำให้ไม่ต้องยกแป้นอักษรหลายครั้ง ซึ่งพระราชดำรินี้ตรงกับระบบอักษรวิธียุคของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชที่ทรงวางระบบการเขียนหนังสือโดยให้พยัญชนะและสระอยู่บนบรรทัดเดียวกัน

เมื่อพิจารณาอักษรอริยกะของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจะเห็นว่าอักษรวิธียุคนี้ทำให้การเขียนหนังสือไทยสะดวกขึ้น คือ พยัญชนะใดที่มีเสียงสระจะต้องมีสระกำกับทุกครั้งและพยัญชนะตัวใดที่ไม่มีสระกำกับจะเป็นตัวสะกดทำให้ไม่เกิดปัญหาในการอ่านคำไทยว่าคำที่เป็นพยัญชนะคู่จะอ่านออกเสียงเป็นคำที่ไม่มีสระกำกับหรืออ่านแบบอักษรนา

อักษรอริยกะนั้นมีผู้ใช้จำกัดเฉพาะการพิมพ์หนังสือที่เป็นภาษาบาลีและคณะสงฆ์ธรรมยุติกเท่านั้น และเมื่อสิ้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวอักษรอริยกะก็เลิกใช้

หากจะพิจารณาว่าเหตุใดอักษรอริยกะจึงไม่ได้รับความนิยมเหมือนกับการเปลี่ยนแปลงอักษรวิธียุคก่อนหน้านั้นที่เมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการเขียนของหลวงโดยพระมหากษัตริย์แล้ว เอกสารต่างๆ ที่ปรากฏในสมัยนั้นหรือต่อมาจะต้องเป็นอักษรชนิดนั้นทั้งหมด น่าจะมาจากเหตุผลต่อไปนี้

๑. การเปลี่ยนแปลงระบบการเขียนในสมัยอื่นๆ เช่นในสมัยพระยาเสือไทยหรือสมัยพระนารายณ์มหาราช ผู้เขียนหนังสือมีน้อย อาจมีเพียงอาลักษณ์หลวงที่มีหน้าที่จดจารจารึกต่างๆ เท่านั้น ชาวบ้านธรรมดาไม่มีโอกาสได้รู้หนังสือทำให้การ

เปลี่ยนแปลงการเขียนสำหรับกลุ่มชนจำนวนเล็กๆ ทำได้ง่าย แต่ในสมัยรัชกาลที่ ๔ ราษฎรมีโอกาสได้เรียนมากขึ้นเพราะระบบการศึกษาที่เจริญขึ้นทำให้มีคณูหนังสือมากขึ้นจนยากที่จะเปลี่ยนแปลงความเคยชินของคนหมู่มากได้

๒. รัชกาลที่ ๔ ทรงเป็นพระมหากษัตริย์นักประชาธิปไตยโดยแท้ เมื่อคนทั่วไปไม่ยอมรับระบบการเขียนใหม่พระองค์ไม่ได้ทรงบังคับแม้ว่าจะทรงอยู่ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ก็ตาม

๓. อักษรอริยกะเป็นอักษรที่ประดิษฐ์ใช้ใหม่ทั้งหมด ทำให้ผู้เรียนต้องจดจำอักษรและสระชุดใหม่ ทำให้จดจำและศึกษาได้ยาก

๔. อักษรอริยกะนั้นรัชกาลที่ ๔ ทรงได้แบบอย่างมาจากอักษรโรมัน (A - Z) ในขณะที่คนไทยยังไม่ได้ศึกษาภาษาอังกฤษทำให้ไม่คุ้นเคย

๕. ระบบการเขียนอักษรอริยกะจะวางพยัญชนะและสระไว้บนบรรทัดเดียวกันเป็นระบบที่คนไทยในขณะนั้นไม่คุ้นเคย เนื่องด้วยภาษาไทยได้มีระบบการเขียนสระวางไว้รอบพยัญชนะตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. ๑๙๐๐ ในสมัยพระยาเสือไทยแล้ว

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอักษรอริยกะจะเลิกใช้หลังจากสิ้นรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่อักษรอริยกะก็ยังคงเป็นหลักฐานที่แสดงความเป็นปราชญ์ทางด้านอักษรศาสตร์ของพระองค์และเป็นหลักฐานทางด้านอักษรวิทยาที่สำคัญของพัฒนาการการเขียนอักษรไทย

การเขียนอักษรด้วยรูปสระใหม่และวิธีการเขียนแบบใหม่:

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. ๒๔๖๐

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ไทยอีกพระองค์หนึ่งที่ทรงเป็นปราชญ์ทางด้านอักษรศาสตร์ พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีที่ทรงคุณค่ายิ่งเรื่องต่างๆ ทางด้านบันเทิงคดีและวรรณศิลป์จำนวนมากแล้วพระองค์ยังทรงมีพระปรีชาสามารถทางด้านภาษาศาสตร์อีกด้วย พระองค์ทรงเห็นว่าการเขียนและการอ่านหนังสือภาษาไทยมีปัญหาหลายประการ ทำให้ศึกษาเล่าเรียนได้ยาก เช่น

๑. พยัญชนะสองตัวเรียงกันจะไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นอักษรควบกล้ำหรืออักษรนำ ทำให้ไม่ทราบว่าจะเมื่อใดควรจะอ่านเป็นอักษรควบกล้ำหรืออักษรนำ เช่น ปราด ปลาต

๒. พยัญชนะที่ไม่มีสระกำกับอยู่สามารถอ่านได้หลายวิธีทำให้ไม่สามารถบอกได้ว่าเมื่อใดควรอ่านอย่างไร เช่น

ปฐุม	อ่านว่า	ประ - ถม
บตี	อ่านว่า	บอ - ตี

๓. วิธีเขียนสระในภาษาไทยโดยวางตำแหน่งสระไว้รอบพยัญชนะทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ยาก

๔. การเขียนสระไว้ข้างหน้าทำให้ไม่ทราบว่าพยัญชนะตัวที่สองจะเป็นตัวควบกล้ำหรือตัวสะกด เช่น

โสน	อ่านว่า	โสน หรือ สะ - โสน
โคลน	อ่านว่า	โค - ลน หรือ โคลน (ที่มี "ล" เป็นตัวควบกล้ำ)

จากลักษณะปัญหาบางประการข้างต้นในการเขียนและอ่านภาษาไทยเหล่านี้ทำให้พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริที่จะแก้ไขวิธีการเขียนหนังสือไทยให้ชัดเจน ดังนั้นพระองค์จึงทรงประดิษฐ์สระแบบใหม่ขึ้นมา ๑ ชุด มี ๑๙ รูป และใช้สระรูปเดิมอีก ๕ รูปรวมเป็นสระ ๒๔ รูป ดังปรากฏในลายพระราชหัตถเลขาทรงอธิบายการใช้สระแบบใหม่ ดังนี้

สำนักหอสมุด

สระแบบใหม่

สระแบบเดิม

สระแบบใหม่

แบบบรรจง

แบบหวัด

ะ	ิ	๙
า	๗	๗
ั	๐	๐
ำ	๓	๓
เ	๒	๒
แ	๕	๕
ไ	๘	๘
โ	๔	๔
เ-า	๖๙	๖๙
เ-ำ	๖๓	๖๓
เีย	๖๓	๖๓
เือ	๖๖	๖๖
เออ	๖๕	๖๕

บัญญัติอักษรวิธีแบบใหม่

หมวด ๑ ว่าด้วยวิธีใช้สระ

๑. สระทั้งหมดให้เขียนตามหลังพยัญชนะและให้เขียนในบรรทัดเดียวกันกับ

พยัญชนะ

ตัวอย่าง

ส๑

ร๗

ส๑

จ๑

ข๐

ท๖๙

(สะ

รึ

สะ

จะ

ข๐

ไหว้)

๒. ถ้ามีพยัญชนะอยู่กว่าหนึ่งตัวหน้าสระใด ให้ออกเสียงพยัญชนะนั้นๆ

กล้ำกัน ถ้าจะไม่ให้ออกเสียงกล้ำต้องมีสระแทรกระหว่างพยัญชนะ

ตัวอย่าง

ปร๗ ส๑ ท

(ปราสาท)

ปร๑ ก๐บ

(ประกอบ)

ส๑ ร๖๙ ว๗ ข

(สระวรุข)

๓. สระผสมทั้งปวงให้เขียนหลังพยัญชนะดังกล่าวมาแล้วในข้อ ๑ ไม่ใช่แยกย้ายกันไว้ในที่ต่างๆ

ตัวอย่าง **ช้อ** **ชู่ญ**
 (เชื้อ) (เชิญ)

๔. วิสรรชนีย์ (ะ) ไม่ใช่เป็นเสียง "อะ" คงใช้แต่สำหรับทำให้สำเนียงสระอื่นหันเข้าเท่านั้น

ตัวอย่าง จำพะอะ หมอะ
 (จำเพาะ) (เหมาะ)

๕. ไม่หันอากาศ (ั) เลิกให้ใช้เพราะใช้ " ิ " แทนทั่วไปได้

ตัวอย่าง **หมา** **สอง** **ทวา** **ก ิ ท** **ก ิ น**
 (หมา) สอง ตัว กัด กัน

จ ู **ข ิ น** **น ิ ก**
 ดู ขึ้น นึก)

๖. นิคหิตมีที่ใช้ ๒ ประการคือ

ก. ประกอบสระ "า" ให้ออกเสียงเป็น "อ่า" เช่น จ้า

ตัวอย่าง จ้า

ข. เมื่อเขียนภาษาบาลีหรือสันสกฤตออกสำเนียงเป็น "อ้ง" และประกอบกับสระอื่นๆ เป็น "อิง" "อุ้ง" ฯลฯ

๗. อัฒสระ คือพยัญชนะที่ใช้เป็นสระหรือประกอบสระในบางคราวนั้นมีการกำหนดใช้ดังต่อไปนี้

ก. ฤ	ฤ	ฤ	ฤ	คงใช้ตามปกติ	
ข. ย	ใช้เป็นตัวสะกดประกอบสระ		๙	ออกเสียง	"อัย"
	ประกอบสระ		๗	ออกเสียง	"อาย"
	ประกอบสระ		๗	ออกเสียง	"อุย"
	ประกอบสระ		๗	ออกเสียง	"อวย"
	ประกอบสระ		๕	ออกเสียง	"ไอย"
	ประกอบสระ		๕	ออกเสียง	"เออย"
	ประกอบสระ		๗	ออกเสียง	"เอ็อย"
	ประกอบสระ		๖	ออกเสียง	"ออย"

ส่วน "เอีย" ไม่ใช่ "ย" ประกอบ

ค. ว ใช้เป็นตัวสะกดประกอบสระ	ว	ออกเสียง	"อว"
ประกอบสระ	~	ออกเสียง	"อิว"
ประกอบสระ	๕	ออกเสียง	"โหว"

ส่วน "อัว" ไม่ใช่ตัว "ว" ประกอบ

ง. อ ใช้เป็นสระ "ออ" ส่วนในหน้าที่พยัญชนะคงใช้แต่สำหรับเขียน มีพยัญชนะอื่นสะกดและออกสำเนียง "โอ" สั้น แต่ส่วนที่เคยใช้เป็นพยัญชนะในที่อื่นๆ ไม่มี เพราะใช้ตัวสระที่ออกสำเนียงนั้นๆ แทนที่เดียว

ตัวอย่าง	องค์	อนทร์	ปอน	อมร	อด	อัน	กอน	ฤท
	(องค์	อินทร์	ปิ่น	อมร	อัด	อัน	ตัน	ฤทัย)

หมวดที่ ๒ ว่าด้วยพยัญชนะ

๘. พยัญชนะคงอ่านตามเดิมทุกประการ คือที่มีสระกำกับแล้วเป็นอ่านได้ แต่ถ้าไม่มีสระออกเสียงไม่ได้

(ดูบัญญัติข้อ ๒)

๙. พยัญชนะที่ใช้ประกอบอยู่โดยมิได้ออกเสียง ให้ใช้เครื่องหมายฆ่าเป็นสองอย่างคือ

ก. ที่เป็นการันต์ ให้ใช้ไม้ทัณฑฆาต " ̣ "

ข. ที่เป็นตัวนำทำให้เสียงอักษรกลางและอักษรต่ำสูงขึ้นอย่างหนึ่งกับที่มีอยู่ในระหว่างสระกับตัวสะกดแต่มิได้ออกเสียงอีกอย่างหนึ่ง ให้ใช้เครื่องหมายฆาฏะประกาศ (˙) จุดไว้ภายในตัวอักษรแทนไม้ทัณฑฆาต เพื่อมิให้รุงรัง

ตัวอย่าง	พรหม	สามารถ	สาสน	ทัญญู
	(พรหม	สามารถ	สาสน	ใหญ่)

๑๐. ตัว ณ โดยลำพังได้เคยใช้กันมาในที่ต่างๆ ออกสำเนียงเป็น "ณะ" ให้คงใช้ไปตามเดิมได้ไม่ต้องเติมสระ " ๑ " เพราะ "ณ" นี้เลื่อนมาจาก "ใน" เขียนหวัดจึงกลายเป็น "ณ"

๑๑. "บ" ที่มีใช้ในจินตกวีนิพนธ์ให้คงใช้ออกสำเนียงได้ตามเดิม และ "กั" ให้คงใช้ออกสำเนียงได้ตามเดิมเหมือนกัน

๑๒. พยัญชนะบางตัวที่ใช้ประกอบอยู่ในคำที่มาจากภาษาบาลีหรือ

ฝรั่งเศส	ฟอร์ม	forme
	คลาน	klein
ข. กล้าสามตัว ให้วางอนุสวาระเหนือตัวที่สอง		
สันสกฤต	ศั สัตรา	(ศัสตรา)
	สัตรา	(สตรী)
อังกฤษ	สตรีม	stream
	สปีดริช	splendid
	เรสตรีน	restrain

หมวดที่ ๓ เบ็ดเตล็ด

๑๗. เครื่องหมายผันให้สำเนียงสูงต่ำคือ ' ๒ ๓ + คงใช้อย่างเดิม

๑๘. การเขียนหนังสือเพื่อจะให้ไว้ระยะระหว่างทุกๆ คำแล้วก็ต้องมีเครื่องหมายวรรคตอนตามแบบที่มีปรากฏอยู่พร้อมด้วยคำอธิบายในหนังสือ *เครื่องหมายวรรคตอน* ซึ่งเป็นหนังสือแบบเรียนแต่งหนังสือของกรมศึกษาธิการ

๑๙. วิธีเขียนหนังสือร้อยแก้วคงเป็นไปตามเดิม ผิดแต่ไว้ระยะระหว่างคำทุกๆ คำ และใช้เครื่องหมายวรรคตอนแทนเว้นช่องว่างทำยวรรคเท่านั้น

๒๐. วิธีเขียนโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ให้เขียนบาทละบรรทัดหรือถ้าไม่จบบาทในบรรทัดเดียวก็ต่ออีกบรรทัดหนึ่งได้ แต่เมื่อขึ้นบาทใหม่และต้องขึ้นบรรทัดใหม่ด้วย

จากตัวอย่างที่ยกมาเหล่านี้จะเห็นได้ว่าพระองค์ได้ทรงคิดปรับปรุงอักขร-วิธีการเขียนและการอ่านหนังสือภาษาไทยหลายประการที่ทำให้เกิดความสับสนและปัญหาต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว หากประชาชนได้รับแนวพระราชดำรินี้มาใช้ในการเขียน อ่าน ภาษาไทยก็จะสามารถขจัดปัญหาความสับสนดังกล่าว และทำให้ผู้เริ่มเรียนภาษาไทยเข้าใจง่ายขึ้น โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ดังเช่นปัจจุบันชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะชาติตะวันตกที่มาเรียนวิชาภาษาไทย* ต่างก็พบกับปัญหาเหล่านั้น เช่นไม่สามารถจำแนกได้ว่าพยัญชนะสองตัวเรียงกันจะอ่านวิธีใด หรือจำไม่ได้ว่าสระแต่ละ

*เก็บข้อมูลจากการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ ของภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์

รูปนั้นวางไว้ที่ตำแหน่งใดของพยัญชนะต้น หากภาษาไทยได้เปลี่ยนแปลงไปใช้อักษรวิธีตามแนวพระราชดำริ ก็คงจะสามารถจัดความยุ่งยากดังกล่าวและภาษาไทยคงจะแพร่หลายและมีผู้สนใจศึกษามากขึ้น (แม้บางครั้งเราอาจจะคิดว่าเป็นธรรมดาชาวต่างชาติที่มาเรียนภาษาไทยก็ต้องยอมรับกฎเกณฑ์ของภาษาของเราให้ได้ก็ตาม)

อย่างไรก็ตาม หากจะพิจารณาว่าเหตุใดระบบการเขียนรูปสระใหม่และการเขียนอักษรวิธีแบบใหม่จึงไม่ได้รับความนิยม ทั้งๆ ที่เป็นสิ่งที่จะช่วยสามารถพัฒนาระบบการเขียนและการอ่านภาษาไทยให้เป็นระบบมากขึ้น เหตุผลก็คงจะเป็นเพราะ

๑. การใช้สระรูปแบบใหม่ผู้เรียนจะต้องจำสระชุดใหม่ทั้งหมด ๒๐ ตัวและต้องจำสระทั้งสองชุด คือ ตัวประจง (ตัวพิมพ์) และตัวหวัด (ตัวเขียนปกติ)

๒. นอกจากนั้นผู้เรียนยังต้องจำและเรียนรู้วิธีการใช้สระทั้งหมดรวมไปถึงการใช้พยัญชนะแบบใหม่บางตัวด้วย

จากเหตุผลสองประการนี้ทำให้การใช้สระรูปแบบใหม่ไม่เป็นที่นิยมดังนั้นเมื่อรัชกาลที่ ๖ เสด็จสวรรคตการเขียนสระรูปแบบใหม่จึงได้ยุติลง

อักษรวิธีส้มยมจอมพล ป. พิบูลสงคราม

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีการตราพระราชบัญญัติประถมศึกษาขึ้น และมีการเรียบเรียงตำราไวยากรณ์ภาษาไทยขึ้นใช้เป็นแบบเรียนมาตรฐานของชาติ คือ วิชาหลักภาษาไทย ได้แก่ อักษรวิธี วชิวิภาค วากยสัมพันธ์ และฉันทลักษณ์ ของพระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ) ทำให้คนไทยได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนมากขึ้น และระบบการพิมพ์มีส่วนช่วยให้ระบบการเขียนคงที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างออกไปมาก

แต่ถึงกระนั้น การเปลี่ยนแปลงระบบอักษรวิธีไทยได้เกิดขึ้นอีกครั้งในสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ.๒๔๘๕ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาปรับปรุงภาษาไทย ตามนโยบายการสร้างรัฐนิยมเพื่อให้คนไทยนิยมความเป็นไทย อยู่ในระเบียบวินัย เพราะบ้านเมืองกำลังอยู่ในภาวะสงครามโลกครั้งที่ ๒ จึงได้มีการปรับปรุงค่านิยมและวัฒนธรรมไทยหลายประการ เช่น ยกเลิกการกินหมากและส่งเสริมให้คนไทยใส่หมวกเมื่อออกจากบ้าน เป็นต้น สำหรับในด้านภาษาไทยได้มีการปรับปรุงอักษร พยัญชนะและสระเพื่อให้ศึกษาภาษาไทยได้ง่ายขึ้น ดังรายละเอียด ที่ปรากฏในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๓๕ เล่ม ๕๙ วันที่ ๑

มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๕ ดังนี้ (กำธร สถิรกุล, ๒๕๒๗, น.๑๕๘)

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง การปรับปรุงตัวอักษรไทย

ด้วยรัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ภาษาไทยย่อมเป็นเครื่องหมายแสดงวัฒนธรรมของชาติไทย สมควรมได้รับการบำรุงส่งเสริมให้แพร่หลายออกไปกว้างขวางยิ่งขึ้น ให้สมกับความเจริญก้าวหน้าของชาติ ซึ่งกำลังขยายตัวออกไปในปัจจุบัน เพราะฉะนั้นจึงได้ตั้งกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมภาษาไทยขึ้นคนหนึ่ง ซึ่งมีรายชื่อแจ้งอยู่ในประกาศตั้งกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมภาษาไทยขึ้นคนะหนึ่ง ดังมีรายชื่อแจ้งอยู่ในประกาศตั้งกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมภาษาไทยนั้นแล้ว เพื่อร่วมกันพิจารณาทหาทางปรับปรุงและส่งเสริมภาษาไทยให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น อันที่จริงภาษาไทยก็เป็นภาษาที่มีสำเนียงไพเราะ สละสลวย และมีความกว้างขวางของภาษาสมกับเป็นสมบัติของชาติไทยที่มีวัฒนธรรมสูงอยู่แล้ว ยังขาดอยู่ก็แต่การส่งเสริมให้แพร่หลาย สมควรมแก่ความสำคัญของภาษานั้น

ก้มีการส่งเสริมวัฒนธรรมภาษาไทย ได้มีการประชุมกันเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๔๘๕ มีความเห็นในขั้นต้นว่า สมควรมปรับปรุงตัวอักษรไทยให้กะทัดรัดเพื่อให้เล่าเรียนกันได้ง่ายยิ่งขึ้น ได้พิจารณาเห็นว่า ตัวสระและพยัญชนะของภาษาไทยมีอยู่หลายตัวที่ซ้ำเสียงกันโดยไม่จำเป็น ถ้าได้งดใช้เสียบ้างก็จะเปนความสะดวกในการศึกษาเล่าเรียนภาษาไทยให้เป็นที่นิยมยิ่งขึ้น ตัวอักษรที่ควรงดใช้ คือ

สระ

สระ ใ, ฤ, ฤๅ, ฦ, ฎ, รวม ๕ ตัว

พยัญชนะ

พยัญชนะ ข, ค, ฌ, ฉ, ฎ, ฏ, ฐ, ท, ฒ, ณ, ศ, ษ, ฬ, รวม ๑๓ ตัว ส่วน ญ (หญิง) ให้คงไว้แต่ให้ตัดเชิงออกเสีย คงเป็นรูป ญ (ไม่มีเชิง)

ดังนั้น อักษรที่จะใช้ในภาษาไทยจะมีดังต่อไปนี้

สระ

ะ (อะ) ั (อั-) ำ (อา) ิ (อิ) ึ (อี) ึ (อี) ุ (อุ) ู (อุ) ะ - ะ (อะ) ะ (เอะ)
 ั - ั (แอะ) ั (แอ) ิ - ะ (โอะ) ิ (โอ) ะ - ะ (เออะ) ุ (อุ) ั - ะ (อัวะ) ั (อัว)
 ะ - ะ (เอียะ) ะ - ะ (เอีย) ะ - ะ (เอือะ) ะ - ะ (เอือ) ะ - ะ (เอือะ) ะ - ะ (เอือ) ะ - ะ (เอือ)
 ั (ไอ) ะ - ะ (เออา) ะ - ะ (อ้า)

พยัญชนะ

ก	ข	ค	ง				
จ	ฉ	ช	ซ	ญ			
ด	ต	ถ	ท	ธ	น		
บ	ป	ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม
ย	ร	ล	ว	ศ	ห	อ	ฮ

เมื่อได้ดัดใช้พยัญชนะและสระบางตัวดังนี้แล้ว คณะกรรมการจึงได้วางหลักการเขียนหนังสือไทยไว้กว้างกว้าง ดังต่อไปนี้

คำที่เคยใช้สระ ใ (ไม่มีวรรณ) ให้ใช้ ไ (ไม่มีลาย) แทน

คำที่เคยใช้สระ ฤ ฤๅ ให้ใช้ ร (เรือ) ประกอบสระตามกรณีที่ออกเสียงภาษาไทย

เช่น

ฤ ไน พฤกษา ใช้ รี เปน พริกษา

ฤๅ ไน ฤกส์ ใช้ เริ เปน เริกส์

ฤ ไน ฤทธิ ใช้ ริ เปน ริทธิ์

ฤๅ ใช้ รือ

คำที่เคยใช้สระ ฎ ฏ ให้ใช้ ล (ลิง) ประกอบสระตามกรณีที่ออกเสียงภาษาไทย

เช่น ฎ ลือ เปนตัน

คำที่เคยใช้พยัญชนะ ฆ (ระคัง) ใช้ ค (ควาย) แทน เช่น เขียน ฆ้อง ใช้ เคียน ค้อง

เปนตัน

คำที่เคยใช้ ฌ (กะเมอ) ใช้ ช (ช้าง) แทน

คำที่เคยใช้พยัญชนะวัด ฎ (ชดา) ให้ใช้พยัญชนะวัด ด (เด็ก) แทน โดยลำดับ คือ

ฎ (ชดา) ให้ใช้ ด (เด็ก) เช่น ชดา

ฎ (ประทก) ให้ใช้ ต (เต่า) เช่น ประตัก

ฐ (ฐาน) ให้ใช้ ถ (ถุง) เช่น ฐาน ให้ใช้ ถาน รัฐ ให้ใช้ รัถ

ท (มณฑ) ในกรณีที่อ่านเปนเสียง ด. ให้ใช้ ด. (เด็ก) เช่น บันดิต ในกรณีที่อ่านเปนเสียง

ท (ททาน) ให้ใช้ ท (ททาน) เช่น ไทฑูรย์

ฒ (ผู้เฒ่า) ให้ใช้ ธ (ธง) เช่น เฒ่า ให้ใช้ ธ่า วัฒนธัม ให้ใช้ วัธนธัม

ณ (ณกร) ให้ใช้ น (หนู) เช่น ธรรณี เปนตัน

คำที่เคยใช้ ศ ษ ให้ใช้ ส (เสือ) แทน

คำที่เคยใช้ ฬ (จุลา) ให้ใช้ ล (ลิง) แทน

อนึ่ง คำที่มาจากบาลี - สันสกฤต ให้เขียนตามระเบียบคำไทย เช่น บวร (ร หัน) ให้เขียน บัน ควร ให้เขียน ควน เสริม ให้เขียน เสิม เจริญ ให้เขียน จเริน สำคัญ ให้เขียน สำคัน ทหาร ให้เขียน ทหาน กระทรวง ให้เขียน กะชวง ฯลฯ ดังจะได้ประกาศหลักเกณฑ์ละเอียดต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาหลักที่คณะกัมการส่งเสริมวัฒนธรรมภาษาไทยเสนอมานี้ข้างต้น มีความเห็นชอบด้วยจึงลงมติเป็นเอกฉันท์ ให้ใช้สระและพยัญชนะในภาษาไทยดังกล่าวนี้ ตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๘๕

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

ประเด็นสำคัญของการเปลี่ยนแปลงระบบการเขียนในสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงครามได้แก่

๑. ตัดพยัญชนะที่มีเสียงซ้ำกันออก คือ ข ค ฌ ฉ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ศ ษ และ พ

๒. ตัดสระที่เสียงซ้ำกันออก คือ ใ ฤ ฤ ฎ ฏ

๓. “ทร” ที่ออกเป็น “ช” ให้ใช้ตัว “ช” เขียนแทนตามเสียงจริง เช่น ทราม เป็น ชาม ทรวง เป็น ชวง เป็นต้น

๔. “อ” นำ “ย” คือ อยู่ ออย่า อย่าง อยาก ให้เปลี่ยนเป็น “ห” นำ “ย” เขียนตามเสียงที่ออกจริง เป็น หู่ หย่า หย่าง และ หยาก

๕. คำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤตมีหลักการใช้ดังนี้

(๑) ใช้คำบาลีแทนคำสันสกฤต เช่น

กัม แทน กรรม

ธัม แทน ธรรม

(๒) คำสันสกฤตให้ใช้ได้ในกรณีที่ใช้รูปบาลีมีความหมายหนึ่งและใช้รูปสันสกฤตใช้อีกความหมายหนึ่ง เช่น มายา มารยา

(๓) คำมาจากบาลี ถ้ามีพยัญชนะซ้อนหากตัวหลังไม่มีสระกำกับให้ตัดตัวสะกดตัวหน้าทิ้ง เช่น รัตบัล เสถกิจ แต่ถ้าตัวหลังมีสระกำกับไม่ต้องตัดตัวสะกดทิ้ง เช่น อัคคี สัทธา

(๔) ตัว “ญ” นั้นให้ใช้ในคำไทยทั่วไป ให้ใช้ “ย” หากใช้ในคำบาลี สันสกฤต ให้ใช้ “ญ” แต่ต้องตัดเชิงออกเป็น “ณ” เช่น วิณญาณ

๖. “ร” หัน ในแม่ กก กต กบ กม ให้ยกเล็กแล้วใช้ไม้หันอากาศแทนยกเว้น “ร” หัน ยังคงใช้ได้ เช่น วรรณคดี สรรค

๗. “กร” ที่ประวิสรรชนีย์ คือ “กระ” ให้เขียนเป็น “กะ” เช่น กะทิ กะจ่าง

๘. คำที่ถอดมาจากภาษาต่างประเทศให้เขียนตามเสียงเป็นหลัก เช่น ตำหวอด เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงอักขรวิธีในสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม ส่งผลกระทบต่อการเขียนหนังสือของคนไทยสมัยนั้นมาก เพราะรัฐบาลประกาศให้ประชาชนใช้ระบบการเขียนแบบใหม่ในราชกิจจานุเบกษามีผลทางกฎหมาย ทำให้ประชาชนต้องปรับวิธีการเขียนหนังสือของตนให้ตรงตามประกาศของทางราชการ เป็นการปรับปรุงวิธีการเขียนหนังสือที่แตกต่างจากสมัยรัชกาลที่ ๔ และรัชกาลที่ ๖ ซึ่งพระองค์ได้ทรงประดิษฐ์และใช้เฉพาะในกลุ่มคนจำนวนหนึ่งเท่านั้น เมื่อพิจารณาอักขรวิธีแบบใหม่ในสมัยนี้จะเห็นได้ว่าผู้ปรับปรุงมีแนวคิดที่จะปรับปรุงระบบการเขียนหนังสือไทยใหม่ด้วยเหตุผลดังนี้

๑. เสียงพยัญชนะในภาษาไทยมีเสียงที่ซ้ำกันหลายเสียง เช่น

ล	กับ	ฟ
คช	กับ	ส
ฎ	กับ	ด
ฏ	กับ	ต

ดังนั้นการตัดเสียงพยัญชนะที่ซ้ำกันออกไปโดยเฉพาะอักษรบาลีวรรณ ฎ ซึ่งตัดพยัญชนะเหล่านี้ออกไปก็ยังสามารถเขียนคำไทยได้ เช่น

ศาลา	เขียนเป็น	ศาลา
จุฬา	เขียนเป็น	จุลา

แต่คำเหล่านี้เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาบาลีและสันสกฤต การเขียนด้วยวิธีแบบใหม่จะทำให้ไม่ทราบว่าเป็นการยืมคำมาจากภาษาใด

๒. การตัดเสียงสระซ้ำกันออก คือ ไ ฤ ฎา ฎ ฎา

การตัดเสียงสระทั้งสี่ตัวนี้มีข้อดีคือผู้เรียนภาษาไทยจะเรียนภาษาไทยได้ง่ายขึ้นไม่ต้องท่องจำกฎเกณฑ์การใช้สระไม่มั่ววน เช่น “ผู้ใหญ่น่าใหม่ ให้สะกั้ให้คล้องคอ” ซึ่งความจริงแล้วสระไไม่มั่ววนและไม่มั่ววนนั้นเป็นหลักฐานว่าในอดีตเสียง

สระทั้งสองเสียงนี้ออกเสียงต่างกัน นอกจากนั้นสระ ฤ ฦ ฎ ฏ ฎ ยังเป็นคำที่นิยมใช้ในการเขียนคำประพันธ์หรือยกทรง เช่นคำว่า ฤทัย หฤทัย ดวงฤทัย เป็นต้น หากคำเหล่านี้เขียนเป็น รัทัย หรัทัย และดวงหรัทัย คงจะไม่เหมาะที่จะใช้กับการเขียนร้อยกรอง

๓. การเขียนคำควบกล้ำ "ทร" ที่ออกเสียงเป็น "ซ"

การเขียนคำควบกล้ำ "ทร" ที่ออกเสียงเป็น "ซ" นั้นให้เขียนตามเสียงจริง คือ ซูดซิม ซวง ซาบ ซาย แทนทรูดโทรม ทรวง ทราบ และทราย การเขียนตามเสียงนั้นทำให้ผู้เขียนไม่ต้องท่องจำคำเหล่านี้ แต่ขณะเดียวกันก็ทำให้ไม่ทราบว่าคำเหล่านี้เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาเขมร

หากกล่าวโดยรวมจะเห็นว่าการปรับปรุงวิธีการเขียนในสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม นั้นพยายามจะแก้ไขปัญหาพยัญชนะและสระที่มีเสียงซ้ำซ้อนกันเพื่อทำให้ผู้เรียนจดจำได้ง่าย แต่ก็มีผลก็คือทำให้ไม่ทราบว่าคำเหล่านั้นเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาใด และการเขียนสระไอนี้มีหลายแทนสระไอนี้มีม้วน หรือการใช้ "หย" แทน "อย" นั้นทำให้ร่องรอยทางภาษาไทยเชิงประวัติศาสตร์สูญหายไป แนวความคิดของผู้นำในยุคนี้ต้องการทำให้ภาษาไทยง่ายขึ้นเพื่อให้สามารถ "ส่งเสริมให้แพร่หลายสมควนแก่ความสำคัญของภาษานั้น" ทำให้ผู้เรียนเรียนภาษาไทยได้ง่ายขึ้น ซึ่งวิธีการเหล่านี้ทำให้คนไทยสมัยนั้นย่อมต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการเขียนหนังสือมาก เช่น ต้องเริ่มจำวิธีการสะกดใหม่

อย่างไรก็ตามคนไทยสมัยนั้นคงจะต้องปรับวิธีการเขียนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ดังปรากฏตัวอย่างจากหนังสือหรือเอกสารทางราชการที่พิมพ์ในสมัยนั้น จวบจนกระทั่งสิ้นรัฐบาลจอมพลแปลก พิบูลสงคราม ในปี พ.ศ.๒๔๘๗ รัฐบาลต่อมาคือ รัฐบาลที่มีนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศยกเลิกระบบการเขียนนั้นเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๔๘๗ เป็นอันหมดยุคระบบการเขียนดังกล่าว เหลือเพียงหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่เป็นเครื่องแสดงความคิดของคนไทยกลุ่มหนึ่งที่มีต่อระบบการเขียนของไทยว่าพยัญชนะ สระ และระบบการเขียนที่รับมาจากภาษาบาลีสันสกฤต ทำให้เกิดการยุ่งยากในการเขียนและการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งความจริงสิ่งเหล่านี้คงจะค้านกับผู้รู้และรักภาษาไทยที่เห็นว่า ภาษาบาลี สันสกฤตนั้นคือส่วนหนึ่งของภาษาไทย ดังนั้นเมื่อเป็นคนไทยและต้องเรียนรู้ภาษาไทย ภาษาบาลีสันสกฤตในภาษาไทยจึงเป็นสิ่งที่ต้องศึกษา

อ้าววววววววววววววววววววววววววววว
คิดถึงมากกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก

๓. การสะกดคำที่ผิดไปจากมาตรฐาน

ผู้ใช้ภาษาในการสนทนาทางอินเทอร์เน็ตมักจะมีสะกดคำผิดไปจากมาตรฐานตามที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิต พ.ศ.๒๕๙๓ และ พ.ศ.๒๕๒๕ ได้แก่

การใช้รูป - ย แทนสระไอไม่้มลายหรือสระไอไม่้ม้วน

ผู้ใช้ภาษาในการสนทนาทางอินเทอร์เน็ตมักจะมีใช้รูปไม้หันอากาศและตัวสะกด “ย” แทนสระไอไม่้มลายหรือสระไอไม่้ม้วน เช่น

ห้ย	แทนคำว่า	ให้
ม้ย	แทนคำว่า	ไหม
จ้ย	แทนคำว่า	ใจ

การใช้พยัญชนะภาษาอังกฤษร่วมกับวรรณยุกต์ภาษาไทย

คำว่า “พี” เป็นคำที่ผู้ใช้ภาษาทางอินเทอร์เน็ตนิยมเขียนเป็นพยัญชนะตัว P ในภาษาอังกฤษแล้วเติมไม้เอกเป็น “P ” แทนคำว่า “พี” โดยใช้ตัว “P” แทนเสียงพีในภาษาไทย เช่น คิดถึง P เอจิง P แมนอยู่ไหน

การใช้ไม้จัตวาแทน “ห” ในคำที่เป็น “ห” นำ

ผู้ใช้ภาษาทางอินเทอร์เน็ตมักจะมีสะกดคำสรรพนามว่า “หนู” โดยใช้ “น” เป็นพยัญชนะต้นประสมสระอะและไม้จัตวา “นุ” แทน “หนู” ซึ่งเป็นอักษรนำมีเสียงวรรณยุกต์เป็นจัตวา เช่น หวัดดีนุ้เซอร์ จากนุ้เมโกะ

การใช้ภาษาในการพูดคุยทางอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นการเขียนภาษาพูดผู้ใช้ภาษาจึงไม่ได้ระมัดระวังเรื่องการใช้ภาษา เพียงแต่ใช้ภาษาพูดผ่านคอมพิวเตอร์เป็นภาษาเขียนเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามการใช้ภาษาลักษณะดังกล่าวก็ได้แสดงให้เห็นถึงระบบการเขียนภาษาไทยในปัจจุบันได้ในอีกแง่มุมซึ่งแม้จะไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์แต่ก็เป็นภาษาที่ให้อยู่ในผู้ใช้ภาษาไทยกลุ่มหนึ่ง

จากศิลาจารึกหลักที่ ๑ ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชขจวบจนบัดนี้เป็นเวลา ๗๒๐ ปีแล้ว อักษรและระบบอักษรวิธียุคนี้ได้ใช้สืบทอดต่อมาจนถึงปัจจุบันและได้ถูกดัดแปลง ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงขึ้นใหม่ตามแต่ละยุคสมัย หากการเปลี่ยนแปลงครั้งใดเป็นที่ยอมรับระบบ

การเขียนนั้นก็ใช้สลับทอดต่อกันมา และเช่นกันหากการเปลี่ยนแปลงระบบการเขียนครั้งใดไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม ระบบการเขียนเหล่านั้นก็สูญหายไปเหลือเพียงร่องรอยในหน้ากระดาษเอกสารโบราณเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยได้เห็นถึงข้อบกพร่องบางประการที่เกิดขึ้นกับระบบการเขียนภาษาไทยแล้วทำให้มีปัญหาในการเขียนหรืออ่านคำไทย แต่การเปลี่ยนแปลงระบบการเขียนเหล่านี้กลับไม่ได้รับความนิยมทั้งๆ ที่โดยหลักการแล้วจะช่วยให้เรียนหรือพิมพ์ภาษาไทยได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะความเคยชินของเจ้าของภาษาที่คุ้นเคยกับการเขียนระบบเก่า ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยการทอ้งจำเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามชาวไทยก็ยังคงมีภาษาไทยเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารและบันทึกเรื่องราวของคนในสังคมคู่กับความเป็นชาติไทยตลอดไป

บรรณานุกรม

- กำธร สติรกุล. *ลายสือไทย ๗๐๐ ปี*. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๒๗.
- คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ฯ. *ประชุมศิลาจารึกภาคที่ ๑*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๒๑.
- _____. *ประชุมจดหมายเหตุสมัยอยุธยาภาค ๑*. พระนคร: สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๐.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. "อักษรขอมวิยะ: พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้านอักษรวิทยา." ใน *ทอถักอักษรฯ*. นครปฐม: ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๑. หน้า ๔๒-๖๗.
- _____. "พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านการประดิษฐ์อักษรด้วยคอมพิวเตอร์." ใน *ภาษาและวรรณกรรมไม่เคยตาย*. นครปฐม ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๖. หน้า ๑๙๗ - ๒๒๓.
- ชัชวดี ศรีลัมพ์. "การใช้ภาษาไทยในห้องสนทนา." ใน *วารสารศิลปศาสตร์ ๑* (มกราคม - มิถุนายน, ๒๕๔๔), ๗๗ - ๙๒.
- นิตยา กาญจนวรรณ. "รูปการเขียนกับปัญหาการอ่าน." ใน *วารสารราชบัณฑิตยสถาน ๒๖* (มิถุนายน - กรกฎาคม, ๒๕๔๔), ๓๖ - ๕๑.
- มัลลิกา มัลลคูตี. *เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย หน่วยที่ ๘ - ๑๕*. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพฯ: บริษัทประชุมช่างจำกัด, ๒๕๔๓.
- มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระบรมราชาธิบายพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว *วิธีใหม่สำหรับใช้สระและเขียนหนังสือไทย*. พระนคร: ไทยเชชม, ๒๔๗๓.
- ราตรี ถันวารชร. *การศึกษาคำในศิลาจารึกหลักที่ ๑ ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑.

เรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์. *ภาษาศาสตร์ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

อภิวัตรน เขียวไทย. "อักษรวิธีสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น." *วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, ๒๕๒๖.

อิงอร สุพันธุ์วณิช. *วิวัฒนาการอักษรและอักษรวิธีไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗.

สำนักหอสมุด